



บทที่ 1

บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งการพัฒนาประเทศจะเป็นไปคามเป้าหมายที่วางไว้ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในประเทศเป็นสำคัญ และกลไกที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพก็คือ การศึกษากิ่งพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ใต้ทรงพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ ตำหนักจิตรลดารโหฐาน ก่อนหนึ่ง ความว่า

. . . การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ และคุณภาพของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เมื่อบานเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำไค้สะดวก รวดเร็ว ไค้ผลแน่นอนและรวดเร็ว . . .  
(พระบรมราโชวาท 2520 : 3)

จะเห็นว่าเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนในประเทศคือ การศึกษา และผู้ที่เป็นกลไกสำคัญของการศึกษาคือครู สถาบันที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตครูจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่ง ซึ่งการผลิตครูที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อจะทำให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนทางการศึกษาแก่นุชนให้มีความรู้ มีพละนาบมัยดี มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีความประพฤติดี รู้จักดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อันเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดจนเป็นผู้ยึดมั่นในวัฒนธรรมของชาติ (ลัคคาวลัย หวังพานิช 2528 : 78) ซึ่งการที่ครูจะประกอบภารกิจอันสำคัญยิ่งดังกล่าวไค้ได้อย่างสมบูรณ์นั้น ครูจะต้องเป็นผู้ที่เพียบพร้อมไปไค้ด้วยความรู้ คุณธรรม มีความรักศรัทธาในวิชาชีพครู มีความหวังดีต่อศิษย์และสอนศิษย์อย่างเต็มใจ เต็มกำลังความรู้และความสามารถ ไค้ด้วยความสำคัญของครูจึงนับไค้ว่าหัวใจของการจัดการศึกษาและ

การพัฒนาประเทศก็คือครูนั่นเอง อย่างไรก็ตามเป็นที่ตระหนักกันว่าในปัจจุบันสภาพสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ อันมีผลกระทบกอบทบาท สถานภาพ และรูปแบบภารกิจของครูเป็นอย่างมาก และนอกจากนี้ค่านิยมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมก็เปลี่ยนไปโดยมองวิชาชีพครูในฐานะที่ค่อนกว่าวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งมีผลทำให้คนที่ จะเข้ามาเรียนครูนั้นต่างไปจากในสมัยก่อน กล่าวคือในสมัยก่อนผู้ที่ จะเข้ามาเรียนครูนั้นจะคงเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ดีและมีความเหมาะสมที่จะเป็นครู แต่ในปัจจุบันผู้ที่เรียนครูกลายเป็นผู้ที่ไม่สามารถเรียนสาขาอื่นได้แล้ว จึงเลือกเรียนครูหรือไม่มี ความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูอย่างแท้จริง ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับ อุดมศึกษาส่วนมากจะเลือกคณะครูศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ในอันดับรองสุดท้ายหรือสุดท้าย (ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ 2521 : 18) ทั้งนี้ ในการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนครู จึงได้บุคคลที่ไม่มีความศรัทธา อุดมการณ์และค่านิยมในการประกอบอาชีพครู (อนุกรรมการพิจารณาเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการฝึกหัดครู 2523 : 12) จึงทำให้ บุคคลที่ประกอบอาชีพครูในปัจจุบันและอนาคตเป็นคนที่ไม่ซื่อสัตย์ "วิญญาณครู"

จากมูลเหตุข้างกล่าว คณะรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของครูว่ามีบทบาทต่อ การพัฒนาและความมั่นคงของประเทศชาติเป็นอย่างมาก จึงได้ดำริให้มีการปรับปรุง การคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครู เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมเข้ามาเป็นครูและเป็นผู้ที่มี สติปัญญาดี มีความศรัทธาต่อการเป็นครูด้วย ทั้งนี้เพราะการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ เป็นผลสำเร็จได้ก็ด้วยก็นั้น จะต้องมีทั้งความรู้ มีทักษะ และมีศรัทธาต่อสิ่งนั้นเป็นอย่างดี ถ้าหากบุคคลใดไม่มีความศรัทธาต่ออาชีพของตนแล้ว ย่อมทำหน้าที่ของตนในอาชีพนั้น ๆ ได้ไม่ดีเท่ากับบุคคลที่มีความศรัทธาต่ออาชีพของเขา เพราะระดับความมุ่งมั่นหมาย ทำที่ และความตั้งใจในการทำงานต่างกัน (สมสมัย พิทักษ์ 2513 : 4) ในฐานะที่ ทบวงมหาวิทยาลัยมีสถาบันฝึกหัดครูในระดับอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูจำนวนหนึ่งได้ ทอบสนองนโยบายนี้ โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะอนุกรรมการสร้างแบบวิศทัศนคติ ต่อวิชาชีพครู ซึ่งเรียกว่า "แบบวิศทัศนคติทางอาชีพและสังคม" ใช้ทดสอบกับผู้ที่ สอบผ่านข้อเขียน ในปีการศึกษา 2520 และเสนอแนะให้คณะครูศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

นำผลการสอบนี้ไปประกอบการคัดเลือกการสอบสัมภาษณ์ เพื่อคัดเลือกนักศึกษาในการเข้าเรียน คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หลังจากทดลองใช้แบบวัดนี้แล้วก็ได้มีการวิจัยติดตามผลและมีข้อเสนอแนะว่าควรจะเป็นโครงการสร้างแบบวัดทัศนคติต่อไป ซึ่งทางทบวงมหาวิทยาลัย ได้ให้การสนับสนุนโครงการนี้ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (2520-2524) และในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) เป็นรายปี ต่อมาได้มีการประชุมสัมมนาเรื่อง "สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของการวัด คุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครู : ทัศนคติและแนวความเป็นครู" ที่ทบวงมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2526 และจากการประชุมสัมมนาดังกล่าว ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็น สอดคล้องกันว่า การคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วงการวิชาชีพครูนั้น นอกจากจะคัดเลือกจากคนที่ ชอบเป็นครูก็มีทัศนคติที่ดีแล้ว ยังควรคัดเลือกคนที่จะเป็นครูที่ดีด้วย ซึ่งการที่จะถือว่าเป็น ครูที่ดีได้หรือไม่ขึ้นพิจารณาที่แนวความเป็นครู และแนวความเป็นครูน่าจะประกอบไปด้วย ความสามารถเฉพาะอย่าง ใจรัก และมีความสนใจ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 169)

ในปี พ.ศ. 2527 ทางทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อสร้างแบบวัดแนวความเป็นครูขึ้น คณะอนุกรรมการชุดนี้มีชื่อว่า "คณะอนุกรรมการ โครงการวิจัยและพัฒนาแบบวัดแนวความเป็นครู" และแบบวัดแนวความเป็นครูฉบับนี้ได้ เริ่มใช้ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย ก่าง ๆ ของรัฐ ในปีการศึกษา 2528 และได้มีการปรับปรุงแก้ไขแบบวัดแนวความเป็นครู ฉบับนี้ใหม่เพื่อใช้ในการปีการศึกษา 2529 แต่ก็ยังไม่ได้ใช้คะแนนที่สอบได้จากแบบวัดแนว ความเป็นครูไปรวมกับคะแนนของวิชาอื่น ๆ เพียงแต่ใช้ประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการสอบสัมภาษณ์ เช่นเดิม\*

การใช้แบบวัดแนวความเป็นครูในการสอบคัดเลือกนั้นเพื่อให้ได้บุคคลที่มี "แนว" เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีแนวแตกต่างกันไป ส่วนหนึ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลมีแนวต่างกันน่าจะได้แก่ ภูมิหลังของตัวนิสิตเอง และในเรื่องนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2526 : 99) ได้ทำการวิจัยพบว่าเพศและ สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครูและความตั้งใจใฝ่ประกอบวิชาชีพครู ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ และจากการวิจัยของชนิตา รัชพลเมือง (ชนิตา รัชพลเมือง 2524 : 65) พบว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ในถิ่นที่มีรายได้ต่ำจะมีทัศนคติ

\*ในปีการศึกษา 2531 ได้ใช้คะแนนจากแบบวัดแนวความเป็นครูเป็นส่วนหนึ่งในการ คัดเลือกด้วย

ท้าววิชาชีพครูก็กว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ในถิ่นที่มีรายไค้สูง ส่วนงานวิจัยของสุนันท์ ศลโกสุม (สุนันท์ ศลโกสุม 2516 : 10) พบว่าคุณลักษณะและความสำเร็จของบุคคลยอมเป็นผล มาจากการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะของครอบครัว ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญต่อการพัฒนา ทักษะของเด็กในระยะแรก ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูนั้น ละม้ายมาศ ศรีทศต์ (ละม้ายมาศ ศรีทศต์ 2510 : 1) มีความเห็นว่าทักษะและคุณธรรมที่บุคคลหนึ่งยึดถือ ตลอดจนบุคลิกภาพส่วนรวมของบุคคลนั้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ วอร์ซิงตันและแกรนท์ (Worthington and Grant 1968) ใค้ทำการวิจัยพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาและสถานที่ตั้งของโรงเรียน มัธยมศึกษาที่นิสิตสำเร็จจะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยม ของนิสิต ส่วนงานวิจัยของวิลเลียม ดี อัลทิส (William D. Altus 1956) พบว่า ลำดับที่ในการเกิดมีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียนในบางสาขาวิชา โดยที่ลูกคนโต มีความถนัดที่จะเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำพูดมากกว่าลูกคนรอง

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่คีนัน จากการวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดิ์ (เฉลียว บุรีภักดิ์ 2520 : 366) พบว่าคุณลักษณะครูที่คีนันส่วนหนึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่องาน มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง และรู้จักควบคุมอารมณ์ของ ตนเอง ไม่แสดงความก้าวร้าวต่อนักเรียน และจากการวิจัยของธีระ ภูเจริญ และคณะ ใค้ทำการวิจัยเรื่อง Philosophy of Teacher Education : Thailand กิลก บุญเรืองรอด (กิลก บุญเรืองรอด 2525 : 3-8) ใค้นำมาเรียบเรียงให้ชื่อว่า ปรัชญาการฝึกหัดครูไทย ผลจากการวิจัยพบว่าครูในอนาคตจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจนักกีฬา มีความอดทน และมีลักษณะเป็นผู้นำด้วย จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึง คาดว่า ลักษณะของครูที่เหล่านี้น่าจะเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะเฉพาะตัวของนิสิตแต่ละบุคคล ที่จะทำให้มีแนวแตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของชาตรี นาคะกุล (ชาตรี นาคะกุล 2530 : 111) เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวประกอบแนวความเป็นครูตามการรับรู้ของ นักการศึกษาชั้นนำและครูที่คีนัน พบว่า บุคลิกลักษณะและลักษณะการทำงาน เป็นตัวประกอบ แนวความเป็นครูที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง จากข้อค้นพบนี้จะเห็นได้ว่าบุคลิกลักษณะและ ลักษณะการทำงานมีส่วนสัมพันธ์กับการเป็นครูที่ดีในอนาคตมาก และในเรื่องเกี่ยวกับ บุคลิกลักษณะนี้ Allport (Allport อ้างถึงใน เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว 2520) กล่าวว่า

บุคคลลักษณะมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมและความคึกอันแสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

จากผลการวิจัยข้างไ้กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวความเป็นครูกับภูมิหลังและคุณลักษณะเฉพาะตัวของนิสิต โดยจะทำการศึกษากับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2529 สาขาที่เลือกศึกษากับนิสิตชั้นปีที่ 1 เพราะเป็นบุคคลกลุ่มที่จะได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะต่าง ๆ ที่จะเกิดจากสภาพการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยน้อยกว่านิสิตชั้นปีอื่น ๆ อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงมากที่สุดกับกลุ่มที่จะนำแบบสอบถามความเป็นครูไปใช้ในการคัดเลือก และผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบสอบถามความเป็นครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวความเป็นครูกับภูมิหลังและคุณลักษณะเฉพาะตัวของนิสิต
2. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญจากกลุ่มของตัวแปรในค่านภูมิหลังและคุณลักษณะเฉพาะตัวของนิสิตในการพยากรณ์แนวความเป็นครู

#### ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2529
2. ตัวแปรในค่านต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อแนวความเป็นครู ในบางส่วนจะสัมพันธ์กับส่วนย่อยของแนวความเป็นครู และบางส่วนถึงแม้จะไม่แสดงถึงความสัมพันธ์อย่างชัดเจน แต่แสดงถึงคุณลักษณะที่ดีของครู ดังนั้นจึงได้นำตัวแปรเหล่านี้มาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ และท้ายเหตุผลดังกล่าวมาแล้วตัวแปรต้นหรือตัวพยากรณ์ที่นำมาศึกษาในแต่ละค่านจึงประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้ คือ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2.1 ทัวแปรค่านภูมิลัษงนีสติ ไค้แก

2.1.1 เพศ

2.1.2 ภูมิลำเนา

2.1.3 ลำคัยการเกิด

2.1.4 สลณทที่คั้งขงโรงเรียน

2.1.5 อารชีพิกามารค

2.1.6 ระคัยการศึกษขงบิกามารค

2.1.7 รฐนททางเศรษฐกิจขงครอบครวั

2.1.8 การอบรมเลียงค

2.1.9 ขนาดขงครอบครวั

## 2.2 ทัวแปรทงค่านคณลัษณะ เฉพาะทัวขงนีสติ ไค้แก

2.2.1 การควบคุมคนเอง

2.2.2 ความรู้สึทว่าคนเองมืความเป็นอยูค

2.2.3 ความรับนิคชอบ

2.2.4 ความอคทน

2.2.5 ความมือำนาจเหนือผู้อื่น

3. ทัวแปรทมหรือทัวแปรเกณท คื คะแนทไค้จกแบบวัคแวงความเป็นครุที นีสติสลบคคเลือกเข้ศึกษในคณะครุศาสตร์ ปิกการศึกษา 2529

### ชอกทกลงเบ้องทน

1. เนื่องจกแบบวัคแวงความเป็นครุ เป็นแบบสลบทีสร้งมจกผู้เข้ยวชญขงแกละมหวิทยาลัษทีท้การเปคสลนในคณะครุศาสตร์ ศึกษศาสตร์ ซึงเป็นผูทีมืความรู้ความสามารถทงค่านการวัคณลและมีประสลการณในค่านท่าง ๆ ทีเก้ยวข้องกับวิชำชีพครุ เป็นอย่งคิมาร่วมกันท้การพัฒนแบบวัคแวงความเป็นครุซึน ซึงแบบวัคแวงความเป็นครุนี้จกการวิเคราะห้คณภาพพว่ามีค่าความเทียงอยู่ในเกณททีสูงพอสมควร คื มืค่าคั้งแ่ 0.5 ซึนไปท้งในส่วนย่อยและท้งฉบบ ฉะนั้น ผู้วิจยจึงถึว่าแบบวัคแวงความเป็นครุเป็นแบบวัคทีมืคณภาพสามารถวัคแวงความเป็นครุขงนีสติไค้

2. คะแนนที่ได้จากแบบวัดแนวความเป็นครูนั้น เป็นคะแนนที่ได้จากการทอบของ นิสิตในขณะที่ทำกำรสอบคัดเลือกเขำมหาวิทยาลัย ซึ่งนิสิตได้ทอบทรงกำรทอบที่เป็นจริง ของแต่ละคน

3. ข้อมูลที่ได้จากการทอบแบบสอบถามของนิสิต ถือว่านิสิตทอบด้วยกำรทอบที่เต็มใจ และจริงใจ

### คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นิสิต หมายถึง นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2529

แนวความเป็นครู หมายถึง ศักยภาพในเชิงคุณลักษณะและความสามารถของ บุคคลใบบุคคลหนึ่งในการที่จะเป็นครูที่ดี และพิจารณา ได้จากคะแนนที่ได้จากแบบวัดแนวความเป็นครู ซึ่ง ประกอบด้วยคะแนนจากแบบสอบถาม 3 ฉบับ คือ

1. ความสามารถเฉพาะกำรกำรสั่งเอก เหตุผล และการใช้ภาษา

2. ประสบการณ์เดิมที่สัมพันธ์กับแนวครู

3. ทศนคติ ความสามารถทั่วไปและความรู้รอบ เกี่ยวกับการศึกษาและสังคม ซึ่งจำแนกเป็น

3.1 ทศนคติ

3.2 ความสามารถทั่วไป

3.3 ความรู้รอบเกี่ยวกับการศึกษาและสังคม

ภูมิลำเนา

หมายถึง ถิ่นกำเนิดหรือที่อาศัยอยู่ตั้งแต่เกิด ซึ่งแบ่งเป็น

1. กรุงเทพมหานคร

2. ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดที่มี  
วิทยาลัยครู

3. นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดที่มี  
วิทยาลัยครู

4. ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดที่ไม่มี  
วิทยาลัยครู
5. นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดที่ไม่มี  
วิทยาลัยครู

สถานที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่นักเรียนเรียนในระดับ  
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแบ่งเป็น

1. กรุงเทพมหานคร
2. ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดที่มี  
วิทยาลัยครู
3. นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัด  
ที่มีวิทยาลัยครู
4. ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัดที่  
ไม่มีวิทยาลัยครู
5. นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในจังหวัด  
ที่ไม่มีวิทยาลัยครู

ลำดับการเกิด หมายถึง ลำดับที่ในการเกิดของนิสิตจากจำนวนพี่น้องที่เกิดจาก  
บิดามารดาเดียวกัน

อาชีพของบิดา หมายถึง อาชีพหลักที่บิดาประกอบอาชีพอยู่ คือ

1. ค้าขาย
2. รับราชการครู
3. รับราชการอื่น
4. รัฐวิสาหกิจ
5. รับจ้าง
6. ชาวไร่ ชาวนา
7. อื่น ๆ ไปรกระบุ ...

อาชีพของมารดา หมายถึง อาชีพหลักที่มารดาประกอบอาชีพอยู่ คือ

1. แม่บ้าน

2. ค้าขาย
3. รับราชการครู
4. รับราชการอื่น
5. รัฐวิสาหกิจ
6. รับจ้าง
7. ชาวไร่ ชาวนา
8. อื่น ๆ ไปรกระบุ ...

ระดับการศึกษาของบิดา หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นสุดท้ายที่บิดาสำเร็จ

การศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น

1. ไม่ได้เรียนหนังสือ
2. ระดับประถมศึกษา
3. ระดับมัธยมศึกษา
4. ระดับอนุปริญญา
5. ระดับปริญญาตรี
6. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นสุดท้ายที่มารดาสำเร็จ

การศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น

1. ไม่ได้เรียนหนังสือ
2. ระดับประถมศึกษา
3. ระดับมัธยมศึกษา
4. ระดับอนุปริญญา
5. ระดับปริญญาตรี
6. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

หมายถึง รายได้เฉลี่ยของบิดามารดาเฉลี่ย

ต่อเดือน ซึ่งแบ่งเป็น

1. น้อยกว่า 4,000 บาท
2. 4,000 - 10,000 บาท
3. มากกว่า 10,000 บาท

- การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูของบิคารมารคทั้งแคว้นเด็ก  
จนโต ซึ่งแบ่ง เป็น
1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
  2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
  3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
- ขนาดของครอบครัว หมายถึง จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครอบครัว (ไม่นับ  
คนรับใช้) ซึ่งแบ่ง เป็น
1. ครอบครัวขนาดเล็กมีสมาชิก 1-3 คน
  2. ครอบครัวขนาดกลางมีสมาชิก 4-6 คน
  3. ครอบครัวขนาดใหญ่มีสมาชิก 7 คนขึ้นไป
- การควบคุมตนเอง หมายถึง ระคับความพอดีของการควบคุมตนเอง และเป็นคน  
ไม่ทำอะไรตามอารมณ์ หรือถือตนเองเป็นที่ตั้ง  
ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็นคนเยือกเย็น สุขุม  
อดทน ซื่อสัตย์ เข้มงวดในงานของตนเอง  
ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนทำอะไรตามอารมณ์  
ตื่นเต้นง่าย ถือตนเองเป็นที่ตั้ง ก้าวร้าว และ  
เห็นแก่ตัว
- ความรู้สึกว่าตนเองมีความเป็นอยู่ดี หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ไม่ค่อยมี  
ความกังวลใจ ไม่ช่างบ่น ถ้าได้  
คะแนนสูงจะเป็นคนตื่นตัวอยู่เสมอ  
มีความทะเยอทะยาน ว่องไว และ  
เป็นคนทำงานเพื่องาน ถ้าได้  
คะแนนต่ำแสดงว่าไม่มีความ  
ทะเยอทะยาน เป็นคนระมัดระวัง  
และกล่าวคำว่าขอโทษอยู่เสมอ
- ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่เชื่อถือได้ ถ้าได้คะแนนสูง  
แสดงว่าเป็นคนที่ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน

ความอกทน	หมายถึง	<p>มีความรับผิดชอบ ละเอียกรอบคอบ          รักความก้าวหน้า พึ่งตนเอง ถ้าได้คะแนนต่ำ          แสดงว่าเป็นคนยังไม่ถึงวุฒิภาวะ เจ้าอารมณ์          เกียจคร้าน เปลี่ยนแปลงง่ายไม่น่าเชื่อถือ          ลักษณะของบุคคลที่มีทัศนคติและความเชื่อทาง          สังคมเป็นที่ยอมรับและไม่เข้มงวด ถ้าได้คะแนน          สูงแสดงว่าเป็นคนอกทน มีความคิดแจ่มชัด          มีความสามารถทางสมอง มีความสนใจกว้างขวาง          ถ้าได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นคนช่างระวาง</p>
ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น	หมายถึง	<p>ความสามารถในการเป็นผู้นำและมีความคิดริเริ่ม          เมื่ออยู่ในกลุ่ม ถ้าได้คะแนนสูงแสดงว่าเป็น          บุคคลก้าวร้าว มีความเชื่อมั่นในตนเอง          มีความสามารถในการชักจูงผู้อื่น เป็นตัวของ          ตัวเอง และมีลักษณะเป็นผู้นำ ถ้าได้คะแนนต่ำ          แสดงว่าเป็นคนเจียม คึกขำ ทำขำ หลีกเลียง          สถานการณ์ที่เครียด หลีกเลียงการตัดสินใจ          และไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง</p>

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบว่า มีตัวแปรอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับแนวความเป็นครู
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สร้างแบบวัดแนวความเป็นครูในการนำตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ปรับปรุงแบบวัดแนวความเป็นครูให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น